

## EDUSKUNNAN VASTAUS 256/2002 vp

### Hallituksen esitys laiksi yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta

#### *Asia*

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta (HE 163/2002 vp).

#### *Valiokuntakäsittely*

Liikennevaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LiVM 24/2002 vp).

#### *Päätös*

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

## Laki

### yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* yksityisistä teistä 15 päivänä kesäkuuta 1962 annetun lain (358/1962) 33 a §:n 2 momentti, 38 a §, 38 c §:n 1 momentti, 52 §:n 1 momentin 11 kohta, 64 §:n 2 momentin 11 kohta, 10 luvun otsikko, 80 §, 89 a §:n 2 momentti sekä 96 ja 98 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 33 a §:n 2 momentti laissa 555/1995, 38 a § laissa 521/1975 ja mainitussa laissa 555/1995, 38 c §:n 1 momentti, 52 §:n 1 momentin 11 kohta ja 98 a § laissa 1079/2000, 89 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 521/1975 sekä 96 § laissa 1606/1995 ja mainitussa laissa 1079/2000, sekä

*lisätään* 24 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 521/1975 ja 1079/2000, uusi 3 momentti, 38 c §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 97 a ja 101 a § seuraavasti:

#### 24 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu korvaus määrätään vain, jos tiekunta tai, jollei tiekuntaa ole, tieosakkaat yhdessä tai joku heistä korvauksen määräämistä vaatii. Korvaus määrätään maksettavaksi tiekunnalle tai, jollei tiekuntaa ole, tieosakkaille yhteisesti. Jolleivät toimituksessa läsnä olevat tieosakkaat muuta sovi, korvaus ositellaan tieosakkaiden kesken tieyksikköjen mukaisessa suhteessa tai muun kohtuullisen perusteen mukaan. Korvausta koskeva asia rat-

kaistaan samassa yhteydessä, jossa 1 momentin mukainen oikeus tiehen annetaan.

#### 33 a §

Korvaukset, jotka johtuvat 9 a §:n 2 momentissa tai 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, maksaa se, joka on vaatinut toimenpiteen suorittamista. Jos muullekin asianosaiselle aiheutuu toimenpiteestä ilmeistä hyötyä, voi-

daan hänet velvoittaa osallistumaan korvauksiin saamansa hyödyn mukaan.

### 38 a §

Tietoimituksen yhteydessä toimitusmiehet voivat suorittaa ilman eri määräystä kiinteistön-määrityksen, milloin toimenpide on tarpeen tie-alueen määrittämiseksi tai muun tässä laissa tarkoitetun toimenpiteen suorittamiseksi. Samoin toimitusmiehet voivat ilman eri määräystä suorittaa sellaisen tilusvaihdon tai alueen siirtämisen, jonka suorittamistarve johtuu tien tekemisestä, tien tai tieoikeuden lakkauttamisesta taikka tieoikeuden muusta muuttamisesta, jos tietoimituksen hakija tai asianomaisten alueen omistaja sitä vaatii, taikka tilusvaihto tai alueen siirtäminen on tärkeää tarkoituksenmukaisen kiinteistöjaotuksen aikaansaamiseksi.

Tilusvaihdon edellytyksenä on, että sillä voidaan:

1) välttää sellaisen haitan syntyminen, joka estäisi kulkuyhteyttä koskevan järjestelyn suorittamisen;

2) vähentää huomattavasti niitä kustannuksia tai korvauksia, joita kulkuyhteyden järjestelystä muutoin aiheutuisi; tai

3) vähentää merkittävästi haittaa, joka kulkuyhteyden järjestelystä aiheutuisi kiinteistön tai sen osan tarkoituksenmukaiselle käyttämiselle.

Jos tilusvaihtoa ei voida sopivasti suorittaa tai asianomaisten kiinteistöjen omistajat sopivat alueen siirtämisestä, voidaan tilusvaihdon sijasta 2 momentissa mainituin edellytyksin arvoltaan vähäinen alue siirtää kiinteistöstä toiseen rahana suoritettavaa täyttää korvausta vastaan.

Tilusvaihdon ja alueen siirtämisen edellytyksenä on lisäksi, ettei siitä aiheudu kenellekään sanottavaa haittaa. Muutoin tilusvaihdon ja alueen siirtämisestä on soveltuvien osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislain 59, 65, 66 ja 200 §:ssä säädetään.

Tilusvaihdossa ja alueen siirtämisessä arvioidaan kiinteistöstä toiseen siirtyvä alue erikseen luovuttavan ja vastaanottavan kiinteistön kannalta. Jos nämä arvot eroavat toisistaan, erotus on määrättävä sen asianomaisen korvattavak-

si, joka hyöttyy tällaisen toimenpiteen suorittamisesta.

### 38 c §

Alueella, jolla tieoikeudet ovat epäselvät tai jolla liikenteellisten olosuhteiden muuttumisen vuoksi on tarpeen tehdä tai lakkauttaa teitä taikka muutoin järjestellä tieoikeuksia, voidaan tarkoituksenmukaisten tieyhteyksien järjestämiseksi ja tieoikeuksien saattamiseksi vastaamaan muuttuneita olosuhteita kunnan, tiekunnan tai kiinteistön omistajan hakemuksesta suorittaa tällaista aluetta koskeva tietoimitus (*alueellinen tietoimitus*). Jos edellä tarkoitettu tieyhteyksien järjestely on tarpeen paikallisen liikenteen vähentämiseksi yleisellä tiellä taikka rautatien tavaristeyksien vähentämisen tai poistamisen vuoksi, alueellisen tietoimituksen suorittamista saa hakea myös yleisen tien tai radan pitäjä. Tietoimitusta haetaan maanmittaustoimistolta, joka antaa toimitusmääräyksen ja huolehtii toimituksen suorittamisesta silloinkin, kun toimitus koskee kokonaan kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua aluetta. Jos yleinen etu vaatii, maanmittaustoimisto voi antaa määräyksen alueellisen tietoimituksen suorittamiseen hakemuksetta.

Korvaukset, jotka aiheutuvat yleisen tien tai radan pitäjän hakemuksesta suoritettavassa alueellisessa tietoimituksessa aiheutuvista tieyhteyksien järjestelyistä, on hakijan maksettava. Jos järjestelystä tulee muulle asianosaiselle erityistä hyötyä, voidaan hänet velvoittaa osallistumaan korvausten maksamiseen sen mukaan kuin kohtuulliseksi harkitaan hänen saamansa hyöty huomioon ottaen.

### 52 §

Jos kysymys on ennestään olevasta tiestä, on kunnan tielautakunnan, jolleivät asianomaiset ole heidän määrättävissään olevasta asiasta voineet sopia taikka jollei asiaa 38 §:n mukaan tai muutoin tämän lain nojalla ole ratkaistava tietoimituksessa, päätettävä jäljempänä mainituista asioista:

11) jäljempänä 10 luvussa mainituista asioista 80 §:n 4 momentissa tarkoitettuja asioita lukuun ottamatta; sekä

#### 64 §

Tiekunnan kokouksessa on erityisesti päätettävä:

11) 80 §:n 1 momentissa tarkoitettuun säännölliseen toimintaan tarvittavan luvan antamisesta sekä sellaisen kiellon antamisesta, josta säädetään 80 §:n 3 momentissa.

### 10 luku

#### **Tien muu käyttäminen ja muun alueen käyttö tilapäisesti tienä**

#### 80 §

Tien käyttämiseen tarvitaan tieosakkaiden taikka tiekunnan lupa, jos tietä käytetään:

1) muun kuin tieosakkaan järjestämään toimintaan, joka selvästi lisää tien kunnossapitokustannuksia; tai

2) muun kuin tieosakkaan hyväksi tapahtuviin tilapäisiin kuljetuksiin, työhevosella tapahtuvia maa- ja metsätalouden kuljetuksia lukuun ottamatta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun luvan tilapäiseen tien käyttämiseen voi antaa tieosakas taikka, jos osakkaat muodostavat tiekunnan, toimitsijamies tai hoitokunta. Tieosakkaat tai tiekunnan kokous antavat luvan säännölliseen toimintaan. Tien käyttämisestä voidaan periä 26 §:n mukainen käyttömaksu kuljetuksen tai toiminnan järjestäjältä.

Tieosakkaat taikka tiekunta voivat yleisesti kieltää kaikilla tai joillakin moottori- tai hevosajoneuvoilla tapahtuvan tien käytön tai työkoneiden kuljettamisen niiltä, joilla ei ole oikeutta tiehen. Tässä momentissa tarkoitettu kieltä ei ole esteenä tieosakkaan kiinteistölle kulkemiseen luvallisissa asioissa eikä estä tieosakasta taikka, jos osakkaat muodostavat tiekunnan, toimitsijamiestä tai hoitokuntaa antamasta edellä

tarkoitettua lupaa tien tilapäiseen käyttämiseen, jos siihen on painavia syitä. Valtion tai kunnan avustamien teiden osalta on kuitenkin voimassa, mitä 96 §:ssä säädetään.

Jos joku, jolla ei ole oikeutta tiehen, 1 tai 3 momentin vastaisesti käyttää tietä, hän on velvollinen vaadittaessa suorittamaan tien käytöstä 26 §:n mukaisen käyttömaksun sekä, jos tie on vaurioitunut, korvaamaan vahingon.

Jos tietä on käytetty 1 tai 3 momentin vastaisesti ja siitä vaaditaan rangaistusta, on myös korvausta koskevat vaatimukset tehtävä yleisessä tuomioistuimessa.

#### 89 a §

Jos tietyön kustannuksiin tarvitaan etukäteen varoja, tulee tielautakunnan päätöksellään vahvistaa tarvittava määrä ottamalla huomioon 38 §:n 4 momentissa tarkoitettu kustannusarvio sekä samalla määrätä tieyksikköjen mukaan kul-takin tieosakkaalta etukäteen perittävä osuus näistä kustannuksista.

#### 96 §

Jos valtio tai kunta tämän tai muun lain perusteella avustaa tiekuntaa tai tieosakkaita yhteisesti tien kunnossapidossa, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen ei saa kieltää sinä ajanjaksona, jota avustus koskee. Sama on voimassa tiestä, jonka kunnossapidosta kunta vastaa kustannuksellaan. Säännöllisen liikenteen harjoittamiseen tarvitaan tällöinkin tiekunnan tai tieosakkaiden lupa samoin kuin tien käyttämiseen sellaiseen toimintaan, joka selvästi lisää kunnossapitokustannuksia 80 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Jos muusta kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvasta liikenteestä aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön tai rekisteriyrityksen omistajalle, voidaan kunnan suostumuksella muiden kuin tieosakkaiden tienkäyttö kieltää tai sitä rajoittaa.

Jos valtio tai kunta tämän tai muun lain perusteella avustaa tiekuntaa tai tieosakkaita yhteisesti tien parantamisessa tai uuden tien rakentamisessa taikka tie on tehty kokonaan tai osaksi

kunnan varoilla, on kymmenen vuoden ajan viimeisen avustuserän nostamisesta tai kunnan tekemän tietyön päättymisestä lukien noudatettava, mitä 1 momentissa säädetään tien käyttämisestä muiden kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan toimintaan tai liikenteeseen.

97 a §

Valtionavustukseen oikeutettujen yksityisten teiden kunnossapitoa voidaan seurata Tiehallinnon valitsemien tarkkailuteiden avulla. Tarkkailutiekse valitun tien tiekunta on velvollinen antamaan Tiehallinnolle seuranta varten tarvittavia tietoja.

98 a §

Valitus tiepiirin valtionapua koskevaan päätökseen tehdään sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä tie tai suurin osa siitä sijaitsee. Tässä laissa tarkoitettuihin valtionapuihin sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

101 a §

Antaessaan 96 §:n 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen tien käytön kieltämiseen tai rajoittamiseen kunta antaa samalla myös tieliikennelain (267/1981) 51 §:n 2 momentissa tarkoitetun suostumuksen liikenteen ohjauslaitteen asettamiseen.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 200 .

Helsingissä 28 päivänä tammikuuta 2003